

stilles Spørgsmaal, og før eller senere maa disse Spørgsmaal besvares. De kan naturligvis besvares derigennem, at det for hver enkelt Sag viser sig, om der indenfor Partiet er et Flertal for Forhandling og Gennemførelse af den, eller der ikke er det. Men det kan jo ogsaa til sidst blive et Spørgsmaal om, hvor Flertallet er for en mere samlet Opfattelse. I en Overgangstid som den, Venstre naturligvis er i nu efter sin sidste Regeringsperiode, kan naturligvis et Parti vegetere under Uenighed om alting. Men kun ved bedøvende Midler kan man i Længden tilsløre, at Uenighed om alting i Virkeligheden er et Tegn paa Opløsning af et Parti. Et Parti er Mænd og Kvinder, som i Enighed i det væsentlige om en Række Opgavers Løsning har sluttet sig sammen. De kan være uenige om Fremgangsmaaden og dog vedblive at være et Parti, saa længe de i det væsentlige er enige om Opgaverne, men naar man bliver uenig i det væsentlige om alle Opgaverne, saa kan man ikke i Længden vedblive at være en naturlig Partidannelse.

Partiernes indbyrdes Forhold til hinanden har været Genstand for megen Drøftelse. Efter at den højtærede Kirkeminister havde fremsat nogle Udtalelser, som jeg i Begyndelsen af min Tale hentydede til, sagde den højtærede Socialminister — aabenbart for at bortforklare eller mildne disse Ord — følgende i en Tale: Al Politik maa være demokratisk, al demokratisk Politik maa være social og altsaa social-demokratisk. Det er et Spil med Ord. (*Socialministeren* [Borgbjerg]): Set fra vort Standpunkt!). Det er et Spil med Ord. Det er ganske rigtigt efter den gamle Vise, at „man sætte Ølse for, man sætte Ølse bag, Pølsen beholder dog sin Smag“, men det gælder ikke om alle Ord, at man kan stille dem for eller bag og dog lade Genstanden beholde den samme Smag. Om Ordet „social“ gælder det i høj Grad, at hvis man sætter det foran eller bagved Ordet „demokratisk“, saa faar Politikken en ganske forskellig Smag. „Social“ foran „demokratisk“ er Betegnelsen for et bestemt Parti med en bestemt økonomisk Teori, men „demokratisk-social“ er Betegnelsen for alt det her i Landet og over hele Verden, som har den fælles Opfattelse under forskellig Bedømmelse af enkelte Teorier, at Sam-

fundet maa tilstræbe den Orden og Plan og det Samarbejde, som Menneskene i deres eget Liv og i enhver Bedrift og Husholdning altid søger efter. Derfor er „socialdemokratisk“ et Afsnit af det „demokratisk-social“. Venstre har altid erkendt, at „demokratisk“ maatte være „socialt“; hele dets Historie, fra det første Venstre opstod her i Danmark, er en Forkyndelse af det, at Demokratiet maa være socialt, og Venstre har forkyndt det, lige indtil det begyndte at miste Erindringen om sin Fortid.

Om Fremgangsmaaden kan man have forskellige Meninger, og Fremgangsmaaderne i Politik er jo ogsaa det vekslende. Til disse Fremgangsmaader og Bedømmelsen deraf hører ogsaa Partiernes indbyrdes Forhold, ikke mindst fordi et Partis Forhold til dets Politik er noget, som Partiet alene bestemmer, men et Partis Forhold til andre er noget, som andre er medbestemmende om. Jeg vil derfor gerne sige, at saa længe Venstres og Socialdemokratiets Politik er, som den var i forrige Samling, vil ogsaa vor Politik og vor Fremgangsmaade være uforandret, men hvis Venstre eller Socialdemokratiet eller begge skulde ændre Politik og Fremgangsmaade, saa vil vor Fremgangsmaade ogsaa blive ændret, men ikke vor Politik.

Brorsen: Jeg vil gerne begynde med en Bemærkning om Aabningshøjtideligheden her i Rigsdagen for kort Tid siden. Det er gaaet i Aar, som det er gaaet tidligere, at efter denne Aabningshøjtidelighed har der været ført en Diskussion i Pressen, og det forekommer mig, at der er kommet Ting frem i Anledning af den sidste Aabningshøjtidelighed, som er berettigede. Alene det, at man udelukker Offentligheden, altsaa holder den paa en vis Maade for lukkede Døre — ganske vist havde Pressen naturligvis sine Repræsentanter —, er uheldigt. Jeg har nu set, at man har haft et Interview med den højtærede Statsminister om, om det ikke vilde være rigtigt, at vi i Fremtiden holdt vort første Møde i Forbindelsesgangen mellem Folketing og Landsting, og det lod efter dette Interview til, at den højtærede Statsminister i alt Fald vilde overveje det. Det kan jeg forstaa, men jeg vil ikke haabe, at det maa faa det Udfald, at vi i Fremtiden skal have vor Aabnings-